

FIȘA DISCIPLINEI**SPIRITUALITATE ORTODOXĂ****1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” DIN GALAȚI
1.2 Facultatea	ISTORIE, FILOSOFIE ȘI TEOLOGIE
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	TEOLOGIE ORTODOXĂ ASISTENȚĂ SOCIALĂ asistent social (263501); cercetător în asistență socială (263510); asistent de cercetare în asistență socială (263511); inspector social (263512); consilier instituții publice (111204); specialist în resurse umane (242314); consilier în domeniul adicțiilor (263502); asistent social cu competență în sănătatea mintală (263505); specialist în evaluarea vocațională a persoanelor cu dizabilități (263506); specialist în angajare asistată (263507); consilier orientare privind cariera (242306); asistent pentru îngrijirea persoanelor vârstnice (263509); agent orientare profesională a șomerilor/ agent informare privind cariera (235903); instructor-educator pentru activități de resocializare (263508); consilier forță de muncă și șomaj (235903); consilier de probațiune (261921); consilier școlar (235903); ofițer control doping (263503); art-terapeut (263504); consilier dezvoltare personală (242324); consilier vocațional (242315); psihoterapeut de familie și cuplu sau cu altă formare, după finalizarea stagiilor de formare.

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	SPIRITUALITATE ORTODOXĂ						
2.2 Titularul activităților de curs							
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					2
Examinări					3
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	47				
3.9 Total ore pe semestru	83				
3.10 Numărul de credite	2				

3. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Sala „Episcop Chesarie Păunescu”; cercetarea surselor Spiritualității ortodoxe; utilizarea fișelor de lucru.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• Biblioteca „Antim Nica”.

6. Competențele specifice acumulate

C o m p e t e n ț e p r o f e s i o n a l e	• însușirea noțiunilor de bază din tematica predată. • realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic; • proiectarea și realizarea de diagnoze sociale și din perspectivă teologică; • elaborarea sistemelor de asistență socială pe baza unor conținuturi teologice; • analiza teologică (explicarea) și soluționarea programelor de studiu, problemelor și conflictelor din domeniul asistenței sociale; • gestionarea sistemelor de informații bazate pe indicatori specifici în domeniul teologiei și în domeniul științelor sociale; • consilierea spirituală, profesională de integrare și incluziune socială;
C o m p e t e n ț e t r a n s	• aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate, conștiinciozitate și responsabilitate socială, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice; • aplicarea tehnicilor de munca eficientă în echipă multidisciplinară, pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă; • formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea principiilor spiritualității creștine ortodoxe, de la începuturi și până în actualitate.
7.2 Obiectivele specifice	Cunoașterea tematicii predate - Înțelegerea și corecta interpretare a textelor duhovnicești studiate - Dobândirea deprinderii practice de aplicare în viața personală și în viața asistaților din domeniul social, a cunoștințelor dobândite.

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
C 1. Spiritualitatea Ortodoxă: definiție, obiect, metodă, relația cu alte discipline teologice și umaniste.	Prelegerea, Conversația euristică, Problematizarea Studiul izvoarelor	2 ore
C 2. Etapele Spiritualității ortodoxe. Fundamentele neo – testamentare și dezvoltarea ei diacronică.	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore
C 3. Literatura duhovnicească: Patericul, Limonariul, Sbornicul, Filocalia. Dicționare, enciclopedii, manuale, tratate și lucrări de spiritualitate răsăriteană din secolele al XX-XXI-lea.	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore
C 4. Monahismul creștin - „model îngeresc” de viațuire creștină (intemeietori, reguli, rânduieli, importanță și perspective). Sf. Vasile cel Mare. Benedict de Nursia. Sf. Pahomie cel Mare. Sf. Ioan Casian	Prelegerea Explicația Dezbateră Studiul de caz	2 ore
C 5. Caracteristicile specifice ale spiritualității ortodoxe: caracterul trinitar, hristologic, pnevmatologic și eclesial.	Prelegerea Conversația Explicația	2 ore
C 6. Spiritualitatea ortodoxă românească: istoric, centre, personalități, caracteristici, note distinctive și contribuții specifice.	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore
C 7. Lumea sau creația - lucrare a iubirii lui Dumnezeu, destinată transfigurării. Învățătura despre raționalitatea creației. Valoarea duhovnicească a timpului.	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore
C 8. Elemente de antropologie creștină. Omul - rege și cunună a creației destinat atingerii asemănării cu Dumnezeu. Simțurile trupesti și simțurile duhovnicești.	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore
C 9. Despre „viața în Hristos”. Treptele sau etapele urcușului duhovnicesc: purificarea, iluminarea, desăvârșirea; raportul dintre asceză și mistică, după Nicolae Cabasila	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore
C 10. Asceza, cale de curățire a păcatelor și patimilor. Mijloacele duhovnicești (Sfânta Liturghie, Sfintele Taine, rugăciunea, postul, lacrimile).	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore
C 11. Virtuțile creștine – modalități de redobândire a stării originare de sănătate și frumusețe spirituală (Virtuțile teologice).	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore
C 13. Contemplația naturală și teologică – trepte duhovnicești ale trăirii în Dumnezeu. Cunoașterea lui Dumnezeu ca trăire în Dumnezeu. Unirea cu Dumnezeu, cea	Prelegerea Conversația Analiza surselor	2 ore

mai înaltă treaptă a viețuirii creștine.		
Bibliografie Surse biblice BIBLIA sau SFANTA SCRIPTURA , Ed. IBMBOR, Bucuresti, 1993. Surse patristice <i>Filocalia</i> , vol. 1-11 Sf. Grigorie al Nyssei, <i>Viața lui Moise</i> , PSB 29, București, 1982. Sf. Nicolae Cabasila, <i>Despre viața în Hristos</i> , Ed. IBMBOR, București, 1989. Cursuri universitare Nichifor CRAINIC, <i>Sfințenia – împlinirea umanului</i> , Editur Trinitas, Iași, 1993. Id., <i>Nostalgia paradisului</i> , Editura Tipo Moldova, Iași, 2010. Pr. Prof. Dumitru STĂNILOAE, <i>Ascetica și mistica</i> , ed. IBMBOR, București, 1992. Lucrări de specialitate Hausherr, Irenée, <i>Paternitatea și îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creștin</i> , Editura Deisis, Sibiu, 1999. Lossky, Vladimir, <i>După chipul și asemănarea lui Dumnezeu</i> , Editura Humanias, București, 1998 Id., <i>Teologia mistică a Bisericii de Răsărit</i> , Editura Anastasia, București, 1992. Spidlik, Tomas, <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin</i> , I. Manual sistematic, Editura Deisis, Sibiu, 1997. Id., <i>Spiritualitatea Răsăritului creștin</i> . II. Rugăciunea, Editura Deisis, Sibiu, 1998. Stăniloae, D., Pr., prof., <i>Iisus Hristos sau restaurarea omului</i> , Editura Omniscop, Craiova, 1993. Id., <i>Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt</i> , Editura Deisis, Sibiu, 1995. Id., <i>Iisus Hristos, Lumina lumii și îndumnezeirea omului</i> , Editura Anastasia, București, 1993.		
8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Izvoarele disciplinei. Principalele colecții de texte ascetico-mistice. Izvoarele Ortodoxiei. Colecțiile PSB și <i>Sources Chrétiennes</i> .	Studiul surselor explicația portofoliul	-întrebuințarea fișelor de lectură; implicarea studenților
2. Fundamentele biblice ale Spiritualității ortodoxe. Învățătura Mântuitorului Iisus Hristos ca temelie al Spiritualității creștine.	Cercetarea surselor. analiza, conversația	1 oră
3. Spiritualitatea egipteană. Reprezentanți (Sf. Macarie Egipteanul, Sf. Marcu Ascetul, Sfântul Evagrie Ponticul și Nil Ascetul).	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră
4. Spiritualitatea capadociană: Sfinții Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Grigorie al Nyssei.	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră
5. Spiritualitatea siriană : Sfinții Efreem Sirul și Isaac Sirul.	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră
6. Spiritualitatea bizantină: Sfinții Dioniei Areopagitul, Maxim Mărturisorul, Teodor Studitul și Simoen Noul Teolog.	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră
7. Spiritualitatea sinaită : Sfântul Ioan Scărarul	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră
8. Sfântul Grigorie Palama și renașterea isihastă athonită.	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră
9. Renașterea isihastă din Țările Române. Paisianismul. Cuv. Vasile de la Poiana Mărului. Reverberații contemporane ale mesajului isihast românesc	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră

10. Definirea credinței, speranței și iubirii creștine. Exemple concrete de întrupare a virtuților teologice (sfinții)	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră
11. Căile vindecării sufletești: mijloace spirituale (rugăciune, mărturisire, post, atenție, iertare)	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră
12. Dumnezeuasca Liturghie în viața creștinului. Elemente de spiritualitate liturgică	Studiul surselor explicația portofoliul	1 oră

Bibliografie

BIBLIA sau SFANTA SCRIPTURA, Ed. IBMBOR, Bucuresti, 1993.

1. Lossky, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*. Traducere, studiu introductiv și note Pr. Vasile Răducă, Editura Anastasia, s.l, s.a.
2. Spidlik, Tomas, *Spiritualitatea Răsăritului creștin. I. Manual sistematic*. Traducere și prezentare: diac. Ioan I. Ic jr., Cuvânt înainte: P. Marko I. Rupnik S.J., Editura DEISIS, Sibiu, 1997.
3. Idem, *Spiritualitatea Răsăritului creștin. II. Rugăciunea*. Traducere: diac. Ioan I. Ică, Editura DEISIS, Sibiu, 1998.
- 4 Idem, *Spiritualitatea Răsăritului Ortodox. III. Monahismul*. Traducere: diac. Ioan I. Ică. jr., Editura DEISIS, Sibiu, 2000.
5. Meyendorff, John, *Sfântul Grigorie Palama și mistica ortodoxă*. Traducere de Angela Pagu, Editura Enciclopedică, București, 1995.
6. Arseniev, Nicolae, *Mistica și Biserica ortodoxă*. Traducere: Remus Rus, Editura Iri, București, 1994.
7. Evdochimov, Paul, *Vârstele vieții spiritual*. Cuvânt înainte și traducere Pr. Prof. Ion Buga, Christiana, București, 1993.
8. Diac. Ioan I. Ică jr., *Teologie și teologi după Sf. Grigorie de Nazianz*, în „Mitropolia Ardealului” XXXIV (1989), nr. 7.
9. Idem, *Sfântul Maxim Mărturisorul despre iubirea agapică*, în „Mitropolia Ardealului” XXXIII (1988), nr. 7.
10. Idem, *Teologie și spiritualitate la Sf. Simeon Noul Teolog*, în „Mitropolia Ardealului”, XXXII (1997), nr. 3.
11. Idem, *Morala și spiritualitatea ortodoxă în viziunea Sfântului Grigorie Palama*, în „Revista Teologică” 76, 1994, nr. 3.
12. Stan, Pr. lect. dr. Nicolae Răzvan, *Ascetica și Mistica creștină în formarea teologică și în viața preotului și a credinciosului*, în „Mitropolia Olteniei”, nr. 5-8/2004.
13. Idem, *Asceza - cale spre îndumnezeire*, în „Teologia”, Revista Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad, nr. 2/2005.
14. Idem, *Teologia - Taina cunoașterii lui Dumnezeu prin trăirea ascetică, experiența eclezială și aprofundarea adevărurilor doctrinare*, în vol. „Revelație, Dogmă și Anexa 8 6 Spiritualitate în Perspectiva Misiunii Bisericii. Al III-lea Colocviu Național de Teologie Dogmatică Ortodoxă, Cluj-Napoca, 25-26 mai 2010”,

ediție îngrijită de: Pr. Prof. Dr. Valer Bel și Pr. Asist. Dr. Cristian Sonea, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2011.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Prezentul conținut al disciplinei „Spiritualitate Ortodoxă” este elaborat conform Programei analitice aprobate prin Hotărârea nr. 3134 /2015 a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și în consonanță cu ceea ce se predă – la specializarea „Teologie Ortodoxă Asistență Socială”, la această disciplină – la alte centre universitare țară / Facultăți de Teologie Ortodoxă din Patriarhia Română.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Examen	60 %
10.5 Seminar/laborator		Lucrare de seminar	30 %
		Participare la dezbareri	10 %
10.6 Standard minim de performanță			
• Cunoașterea și înțelegerea vocabularului și a textelor de spiritualitate studiate • Dobândirea competenței de a analiza un text de spiritualitate ortodoxă • Obținerea punctajului de promovare la activitatea de seminar și la evaluarea finală.			